

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА  
ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА  
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

**Кафедра публічної політики**

**ПОЛІТИКО-ПРАВОВЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**  
**Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи**  
**студентів**

**КИЇВ 2024**

**УДК 35.07/.08:[32:34](076)**

*Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 13 від 15 травня 2024 р.)*

***Розробник: Л.В.Гонюкова, доктор наук з державного управління, професор***

***Рецензенти:***

*Л.І. Даниленко, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри парламентаризму ННІ публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка;*

*Н.М. Корчак, доктор юридичних наук, професор, завідувачка кафедри публічної політики ННІ публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка.*

*Політико-правове управління та адміністрування: навчально-методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи студентів / розробник: Л.В.Гонюкова. К.: ННІ ПУДС КНУ. 2024. 37 с. Методичні рекомендації призначені для студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка усіх форм навчання спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування”, які вивчають дисципліну “Політико-правове управління та адміністрування”, а також для аспірантів, викладачів та науковців, які цікавляться даною проблематикою.*

**УДК 35.07/.08:[32:34](076)**

**©Навчально-науковий інститут  
публічного управління  
та державної служби  
Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка, 2024**

## ВСТУП

Навчальна дисципліна «Політико-правове управління та адміністрування» представлена в Освітньо-науковій програмі «Державна служба» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «281 Публічне управління та адміністрування» галузі знань «28 Публічне управління та адміністрування», як обов'язковий (нормативний) компонент.

Демократичний розвиток публічного управління та адміністрування є виконанням суспільного замовлення на ефективні, відповідальні та відкриті інститути виконавчої влади і місцевого самоврядування, а відтак і на належне урядування. Ефективна система публічної адміністрації має надавати якісні публічні послуги громадянам на рівні, що відповідає європейським стандартам, забезпечувати оптимальне використання публічних коштів та має бути здатна вчасно і адекватно реагувати на соціально-економічні, зовнішньополітичні та інші виклики.

Навчальна дисципліна «Політико-правове управління та адміністрування» розкриває концептуальні засади функціонування політико-правового управління та адміністрування в контексті особливостей епохальних та суспільних змін. Окреслюється та аналізується вплив суспільних змін на еволюцію публічного управління та адміністрування. Розглядаються конституційні, нормативно-правові та організаційні засади забезпечення політико-правового управління та адміністрування. Розкриваються методи впровадження та оцінювання політико-правового управління та адміністрування; способи досягнення цілей та імплементації політичних рішень у публічному управлінні ЄС та забезпечення його ефективності в Україні.

Метою навчальної дисципліни «Політико-правове управління та адміністрування» є осмислення та засвоєння студентами системних теоретичних знань взаємодії політики й управління, набуття практичних вмінь і навичок застосування законів, принципів, методів і процедур в управлінні та адмініструванні, а також формування низки компетентностей, необхідних для виконання державними службовцями управлінських функцій, надання якісних публічних послуг, сприяння інноваційним процесам в сучасних умовах трансформацій.

Для повноцінного опанування навчальної дисципліни студенти мають:

Знати: основні теоретичні підходи до взаємодії політики й управління, основи нормативно-правового забезпечення діяльності органів публічної влади; методологічні засади й функціональні особливості публічного управління та адміністрування; його взаємозв'язок з політичною владою в сучасному суспільстві; еволюцію організаційно-правових основ публічного управління та політичної влади в Україні.

Вміти виявляти проблеми політико-правового забезпечення публічного управління та адміністрування; застосовувати основні категорії, поняття під час

аналізу вказаних задач; виявляти правові та політичні проблеми, використовувати аналітичні й статистичні методи обробки інформації щодо показників діяльності органів публічної влади, працювати з національними і міжнародними базами даних.

Володіти навичками системного аналізу політико-правової складової функціонування системи публічного управління та адміністрування в Україні; прогнозування управлінських ситуацій у контексті взаємодії суб'єктів політики та управління; пошуку, з використанням інформаційних технологій, необхідної інформації як у вітчизняних так і в іншомовних джерелах, а також критичного осмислення у процесі виявлення правових колізій та політичних проблем, що пов'язані з ефективністю функціонування окресленої системи; навичками аналізу, синтезу, обробки та візуалізації статистичних, соціологічних та інших даних, роботи з нормативно-правовою базою, оформлення й представлення даних за допомогою програм пакету Microsoft Office (Excel, Word, Power Point та ін.).

**РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ** Згідно вимог Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти дисципліна «Політико-правове управління та адміністрування» забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей: загальні: здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо; здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології;

спеціальні (фахові, предметні): здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери; здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними; здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України у межах компетенції сфери місцевого самоврядування; здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування; здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проєкти на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Згідно вимог Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти дисципліна «Політико-правове управління та адміністрування» забезпечує одержання здобувачами освіти наступних результатів навчання: Знати особливості епохальних і суспільних трансформацій та їх вплив на еволюцію публічного управління й адміністрування; знати сучасні механізми та інструменти взаємодії

політичної влади та суспільства; знати Конституційні, нормативні документи та організаційні засади забезпечення політико-правового управління та адміністрування; вміти розробляти проекти пропозицій вдосконалення нормативно-правових документів та розробляти й впроваджувати інноваційні підходи щодо функціонування органів публічної влади та місцевого самоврядування; Вміти визначати та застосовувати засоби/способи/методи досягнення політичних цілей співвідносно політичного вибору прийняття та реалізації управлінських рішень; вміти аналізувати ефективність реалізації політико-правових практик у владних відносинах, визначаючи напрями та шляхи їх реалізації; здатність до комунікативної дії у веденні дискусії – аргументація власної позиції та визначення доцільності врахування конкурентних настанов у питанні прийняття управлінських рішень; здатність здійснювати ефективну комунікативну взаємодію у процесах моніторингу, оцінювання та діагностування в політико-правовому управлінні та адмініструванні; здатність брати участь в електронному нормотворенні через механізми зворотнього зв'язку, що реалізуються згідно принципів прозорості, участі, а також висунення пропозицій щодо методів, механізмів і практик залучення громадськості до співпраці та взаємодії; здатність презентувати результати моніторингового дослідження, усвідомлюючи, що політико-правова відповідальність є особливим комунікативним типом взаємодії в управлінні та адмініструванні; обґрунтування потреби змін на кожному з рівнів управління; нести відповідальність за достовірність та політичну незаангажованість проведених досліджень щодо проблем політико-правового забезпечення публічного управління та адміністрування; використовувати сучасні статистичні методи, цифрові технології для розробки і впровадження інноваційних проєктів політико-правового управління та адміністрування; вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації.

## **ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **Змістовий модуль 1. «Концептуальні засади політико-правового управління та адміністрування»**

*Тема 1. Особливості епохальних і суспільних трансформацій та їх вплив на еволюцію публічного управління та адміністрування*

Глобалізаційні процеси. Цілі сталого розвитку. Для досягнення сталого розвитку надзвичайно важливо гармонізувати три основні елементи: економічне зростання, соціальну інтеграцію та охорону навколишнього середовища. Наступним пріоритетом є боротьба з пандемією, бідністю та нерівністю. Наступним пріоритетом є вирішення актуальних загроз миру та безпеці від Лівії

до України, від Сирії до Судану, від Нагірного Карабаху до Південного Судану. Під час вступу до Ради Європи Україна, з метою дотримання статті 3 Статуту Ради Європи, взяла на себе низку зобов'язань, внесених до Висновку Парламентської Асамблеї Ради Європи № 190 (1995), зокрема щодо розвитку місцевої та регіональної демократії. Багато наших сусідів-країн Східної Європи ефективно використали своє членство у Раді Європи та різні механізми співпраці з цією організацією для досягнення відповідних критеріїв для набуття членства в Європейському Союзі, що є гарним прикладом й для України. Згодом Україною було ратифіковано Європейську Хартію місцевого самоврядування, а також інші правові інструменти Ради Європи з питань розвитку місцевої та регіональної демократії.

### *Тема 2. Особливості публічного управління в умовах воєнного стану*

Воєнний стан — відповідно до Закону України “про правовий режим воєнного стану”, воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводить в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень. Ефективною відповіддю на сучасні загрози може стати зміцнення національної стійкості. Формування й реалізація державної політики відповідного спрямування дають змогу ефективно реагувати на загрози, адаптуватися до різких і непередбачуваних змін безпекового середовища, підтримувати стає функціонування держави до, під час та після кризи й швидко відновлюватися до оптимального за визначених умов рівня рівноваги.

### *Тема 3. Сучасні механізми й інструменти взаємодії політичної влади та суспільства*

Необхідною умовою суспільної ефективності політики в публічному управлінні є владно-громадська взаємодія у процесі її формування. Виділяють три основні складові владно-громадської взаємодії у процесі формування політики в публічному управлінні:

- забезпечення прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування шляхом всебічного інформування про їх діяльність;
- проведення владно-громадських консультацій;
- активну участь громадськості у формуванні політики.

*Тема 4. Легітимність як чинник ефективної реалізації політико-правових практик у владних відносинах.*

Легітимність і легальність влади – дві складові притаманні оцінці влади - правова (юридична регламентація) і суспільна (підтримка та довіра народу). Легітимність як політико-правове поняття означає підтримку, позитивне ставлення, довіру або визнання авторитету влади та державно-правових інститутів сусп. думкою (у т. ч. зарубіжною), населенням країни або великими групами населення. Легітимність виключає застосування примусу з боку влади. Чим більший примус, тим нижчий рівень легітимності. У сучасній науці налічується 7 основних видів легітимності. Окрім цього, політичні науки виокремлюють 3 типи легітимності політичної влади: ідеологічний, структурний і персоналізований.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2**

### **«Конституційні, нормативно-правові та організаційні засади забезпечення політико-правового управління та адміністрування»**

*Тема 5. Конституційні засади публічного управління. Президент України. Парламент України.*

Форми демократичного правління. Президентська (США). Напівпрезидентська (Вітчизняні та зарубіжні дослідники вважають державами напівпрезидентської форми правління від однієї (Франція) до восьми і більше європейських країн розвиненої демократії. М.Дюверже вказує на Австрію, Ісландію, Ірландію, Португалію, Фінляндію. Інші дослідники сюди відносять ще й Італію, Польщу, Чехію, Болгарію, Румунію, Сербію, Литву, Естонію та інші країни). Парламентська (ФРН, Греція, Швейцарія, а також Угорщина, Словаччина, Латвія та деякі інші країни). Повноваження гілок влади за демократичного правління.

*Тема 6. Судова система у правовому забезпеченні публічного управління та адміністрування.*

Судова влада. Правосуддя. Завдання та принципи правосуддя. Система судів загальної юрисдикції в Україні будується за принципами територіальності та спеціалізації. Згідно із Законом України «Про судоустрій України і статус суддів» (ст.17) систему судів загальної юрисдикції складають: 1) місцеві суди; 2) апеляційні суди; 3) Верховний Суд. Для розгляду окремих категорій справ відповідно до цього Закону в системі судоустрою діють вищі спеціалізовані

суди. Конституційний Суд є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні, вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів Конституції України.

*Тема 7. Організаційно-правові основи функціонування центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.*

Основні завдання та функції уряду України (ст. 116 Конституції України і ст. 3 Закону «Про Кабінет Міністрів України»). Центральною ланкою у системі органів виконавчої влади є підвідомчі Кабінету Міністрів міністерства й інші центральні органи виконавчої влади. Особливість їх правового статусу. Основними завданнями центрального органу виконавчої влади є реалізація державної політики у визначеній Президентом України сфері, а також внесення пропозицій щодо її формування. Для реалізації цього завдання центральні органи виконавчої влади здійснюють відповідні функції та повноваження. Управління, відділи та інші структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій підзвітні та підконтрольні відповідним міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади. Правовий статус місцевих державних адміністрацій встановлюється Конституцією України, Законом «Про місцеві державні адміністрації» та іншими законами України.

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3**

#### **«Впровадження та оцінювання політико-правового управління та адміністрування»**

*Тема 8. Діагностування проблем та постановка цілей в політико-правовому управлінні та адмініструванні.*

Управлінська діагностика – це процес комплексного аналізу внутрішніх ресурсів і можливостей організації, спрямований на оцінку їх наявності та відповідності поставленим цілям і завданням (зокрема, стратегічним завданням забезпечення та підтримки конкурентних переваг організації), на оцінку поточного стану організації, її сильних і слабких сторін, виявлення стратегічних проблем та недоліків менеджменту. Мета проведення управлінської діагностики дозволяє виявити: ключові проблеми; причини й джерела їхнього виникнення; варіанти вирішення цих проблем з прогнозом можливих результатів. Основними методами одержання якісної інформації для діагностування є: кабінетні дослідження; самодіагностика; діагностичне інтерв'ю; діагностичне спостереження; «мозковий штурм», конференції та інші методи групової роботи.

*Тема 9. Способи досягнення цілей та політичний вибір у прийнятті й реалізації управлінських рішень: контекст європейської та євроатлантичної інтеграції.*



Управлінське рішення – основний інструмент дії державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування на керований об'єкт. Державне рішення — акт соціального управління, за допомогою якого держава визначає підстави виникнення, зміст або припинення регульованих суспільних відносин. Державне рішення є вибором альтернативи майбутньої дії, спрямованої на досягнення політичної мети, організації діяльності об'єктів політичного управління. Основні ознаки державно-управлінських рішень. Якість управлінських рішень - рівень його відповідності характеру вирішуваних завдань функціонування та розвитку певних соціальних систем. Чинники, які визначають якість, результативність і ефективність управлінських рішень. Специфіка управлінських рішень. Види управлінських рішень. Спосіб фіксації та форми реалізації управлінського рішення.

#### *Тема 10. Моніторинг політико-правового управління та адміністрування*

Програмний моніторинг та оцінка (МіО) є невід'ємним компонентом загальної системи МіО, яка здійснюється на різних рівнях і за допомогою різних засобів. Завданням програмного МіО. Етап під назвою «Моніторинг та оцінювання» передбачає збір та аналіз інформації, необхідної для забезпечення досягнення очікуваних результатів і вдосконалення процесу реалізації програми. Іншими завданнями моніторингу й оцінювання є забезпечення відкритості та звітності, а також сприяння поширенню набутого досвіду – як позитивного, так і негативного. Оцінка впливу політики полягає у зборі та аналізі достовірних фактів для підтримки розробки політики. У ході цього процесу перевіряється наявність проблеми, визначаються її основні причини, оцінюється необхідність дій та аналізуються переваги та недоліки наявних рішень. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листоп. 2015 р. № 932. (із змінами), здійснюється за методикою, визначеною Мінрегіоном з урахуванням вимог Закону України “Про стратегічну екологічну оцінку”, що враховує засади смарт-спеціалізації.

#### *Тема 11. Політико-правова відповідальність в публічному управлінні та адмініструванні*

Ст. 19 Конституції України. Посадові особи органів публічного управління можуть нести цивільно-правову відповідальність, передбачену статтею 56 Конституції України. До видів правової відповідальності органу публічного управління належить відміна його незаконних рішень. Механізм персоніфікації відповідальності сприяє посиленню відповідальності посадових осіб, а відповідно, збільшенню прав громадян у публічному управлінні. Важлива роль у закріпленні такого положення відводиться судовому контролю. Стаття 38

Закону України "Про державну службу" встановлює, що особи, винні в порушенні законодавства про державну службу, несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із чинним законодавством. До державних службовців застосовуються такі види юридичної відповідальності: - дисциплінарна; - адміністративна; - цивільна; - кримінальна.

## **ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ**

### ***Змістовий модуль 1.«Концептуальні засади політико-правового управління та адміністрування»***

*Тема 2. Особливості публічного управління в умовах воєнного стану*

*Мета: Виявити особливості публічного управління в умовах війни і надзвичайних ситуацій.*

Завдання:

I. Проаналізуйте нормативно-правові акти і дайте відповідь на питання щодо змін у публічному управлінні в умовах війни.

1. Про правовий режим воєнного стану Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (ст.8,9)

2. Про введення воєнного стану в Україні Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

II. Проаналізуйте зарубіжний досвід публічного управління в умовах воєнного стану та після війни.

Україна майбутнього. Переграти агресора. Документальний проєкт 1+1 (1:30)  
[https://www.youtube.com/watch?v=2FYa59m\\_gyQ&list=PLzg4Ge9VHZEyowvq-JPRqwBF1cGsPUJy-&index=2](https://www.youtube.com/watch?v=2FYa59m_gyQ&list=PLzg4Ge9VHZEyowvq-JPRqwBF1cGsPUJy-&index=2)

Запропонуйте рекомендації для удосконалення публічного управління України

Література:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про правовий режим воєнного стану Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

3. Про введення воєнного стану в Україні Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

*Тема 3 Сучасні механізми й інструменти взаємодії політичної влади та суспільства*

**Семінарське заняття «Громадянське суспільство»**

*Мета: З'ясувати сутність поняття "громадянське суспільство" та виявити його особливості в Україні*

Завдання.

Прочитайте НАЦІОНАЛЬНУ СТРАТЕГІЮ сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>

Визначте мету, основні напрями і механізми реалізації стратегії

*Шаблон для відповіді*

<p><b>Мета</b> Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки</p>
<p><b>Основні напрями реалізації</b> Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки</p>

<b>Механізми реалізації стратегії Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки</b>

Література:

1. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>

*Тема 4. Легітимність як чинник ефективної реалізації політико-правових практик у владних відносинах*

*Мета: з'ясувати сутність поняття “легітимність” у публічному управлінні демократичних країн*

*Завдання: Охарактеризуйте типи легітимності за М.Вебером.*

Питання для обговорення:

1. Розкрийте основні засади легального панування.
2. Розкрийте основні засади традиційного панування.
3. Охарактеризуйте типи структури управління за традиційного панування.
4. Розкрийте основні засади харизматичного панування.
5. Охарактеризуйте підстави для харизматичного панування.
6. Охарактеризуйте якості необхідні для політика за М.Вебером.

## 7. Яке відношення між етикою і політикою?

Література:

1. Макс Вебер. Три чисті типи легітимного панування // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. URL : <http://izbornyk.org.ua/weber/wbs.htm>
2. Макс Вебер. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. URL : <http://izbornyk.org.ua/weber/wbs.htm>

## ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

### **«Конституційні, нормативно-правові та організаційні засади забезпечення політико-правового управління та адміністрування»**

*Тема 7. Організаційно-правові основи функціонування центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.*

*Мета: виявити організаційно-правові особливості функціонування центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Україні.*

Завдання

1. Визначте конституційно-правові засади сучасного державного устрою України, законодавчо закріплені в Конституції держави, які стосуються її територіального, національного устрою, територіальної організації влади.

*Форма звітності для завдання 1:*

	<b>Визначення конституційно-правових засад сучасного державного устрою:</b>
<i>Територіальний устрій</i>	
<i>Національний устрій</i>	
<i>Територіальна організація влади</i>	

Завдання 2.

1. Ознайомтесь з аргументами на користь децентралізації  
<http://decentralization.gov.ua/> (  
[https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/768/22-10-2021\\_book-ua.pdf](https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/768/22-10-2021_book-ua.pdf) )  
<http://auc.org.ua/>
2. Підсумуйте викладені аргументи на користь даної точки зору і запропонуйте для кожної з них свої контраргументи.
3. Виберіть, на свій розсуд, один з аргументів і дайте його розгорнуте обґрунтування.

*Форма звітності для завдання 2:*

<b>Аргумент на користь децентралізації для сучасної України:</b>	<b>Контраргумент:</b>
1.	
2.	
...	
<b>Аргумент:</b>	<b>Розгорнуте обґрунтування:</b>

Література:

1. Конституція України. URL:  
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BА/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Геган М. Україна досі залишається централізованою державою. Конституційна реформа: погляд громадянського суспільства: витяги з виступів доповідачів на Громадському форумі (Одеса, 16–18 лютого 2017 р.) URL: <http://parlament.org.ua/upload/docs/Vytyagy.doc.pdf>

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3**

#### **«Впровадження та оцінювання політико-правового управління та адміністрування»**

*Тема 10. Моніторинг політико-правового управління та адміністрування*

*Мета: з'ясувати необхідні та достатні умови для планування і проведення моніторингу в публічному управлінні*

Завдання

Оберіть один із напрямів державної політики:

міжнародна політика України  
розвиток державної служби  
діяльність політичних партій  
регулювання виборчого процесу  
гендерна політика  
забезпечення прав і свобод людини і громадянина  
соціальний захист  
медичне забезпечення  
розвиток освіти  
регіональний розвиток  
розвиток місцевого самоврядування  
національна безпека  
розвиток збройних сил  
забезпечення правопорядку  
зайнятості населення  
охорона довкілля  
розвиток енергозберігаючих технологій

2. Визначте критерії для моніторингу обраної державної політики.
3. Проаналізуйте обрану державну політику відповідно до визначених критеріїв моніторингу. Зробіть висновок.

Література:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Політика в публічному управлінні" /Уклад-чі Горник В.Г., Кравченко С.О. К., 2018 41 с. URL: <https://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/pplek.pdf>
2. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків. Частина 5. Оцінювання функціональної й компетентнісної спроможності державних службовців: досвід та перспективи: монографія; за ред. Т. О. Осташко та О. М. Балакіревої ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозів. Київ, 2020.

# САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

## ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

### «Концептуальні засади політико-правового управління та адміністрування»

*Тема 1 Особливості епохальних і суспільних трансформацій та їх вплив на еволюцію публічного управління та адміністрування*

Завдання. Виявіть завдання для сталого розвитку України. Промоніторте їх виконання. Відвідайте сторінку **Цілі сталого розвитку Державної служби статистики України** <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Література.

1. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції. Форум права. 2017. № 2. С. 11 – 19. URL: [http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2007-2/07\\_btodei.pdf](http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2007-2/07_btodei.pdf)
2. Принципи доброго врядування: європейський досвід та українські реалії. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/pryntsyru-dobroho-vriaduvannia-ievropeiskyi-dosvid-ta-ukrainski-realii/>

*Тема 2. Особливості публічного управління в умовах воєнного стану*

Завдання. Проаналізуйте зарубіжний досвід публічного управління в умовах воєнного стану та після війни.

Україна майбутнього. Переграти агресора. Документальний проєкт 1+1 (1:30) [https://www.youtube.com/watch?v=2FYa59m\\_gyQ&list=PLzg4Ge9VHZEyowvq-JPRqwBF1cGsPUJy-&index=2](https://www.youtube.com/watch?v=2FYa59m_gyQ&list=PLzg4Ge9VHZEyowvq-JPRqwBF1cGsPUJy-&index=2)

Література:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про правовий режим воєнного стану Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>



3. Про введення воєнного стану в Україні Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

### *Тема 3 Сучасні механізми й інструменти взаємодії політичної влади та суспільства*

Завдання. Проаналізуйте “Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень”. З’ясуйте рівні комунікації і обов’язки органів державної влади при комунікації з громадянами.

#### Література.

1. Імперативи формування громадянського суспільства в умовах модернізації державного управління в Україні: головні виміри та виклики: кол. монографія / Л.В. Гонюкова, Є.І. Таран, В.Л. Голуб, та ін. – Київ: Національна академія державного управління при Президентові України, 2017. – 315 с.
2. Інституціональне забезпечення публічної влади: навчальний посібник/ авт. кол. : Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкова, Б. В. Бернадський та ін. ; за заг. ред. Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкової. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2022. – 304 с.
3. Принципи доброго врядування: європейський досвід та українські реалії. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/pryntsy-py-dobroho-vriaduvannia-ievropeiskyi-dosvid-ta-ukrainski-realii/>

### *Тема 4. Легітимність як чинник ефективної реалізації політико-правових практик у владних відносинах*

Завдання. Дайте відповіді на наступні питання:

Що таке легітимність публічної влади?

Які Ви знаєте типи легітимності?

Охарактеризуйте основні засади різних типів легітимності.

Які умови легітимності публічної влади?

За яких умов може відбутись делегітимація публічної влади?

Яке відношення між етикою і політикою?

Література:

- 1.Самотуга А.В. Конституційно-правова відповідальність: конспект лекцій. Дніпро: Дніпропетровський держ.унів.внутр.справ. 2019. 244 с.
- 2.Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування: підручник за ред. Г. П. Ситника. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2020. 504 с.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2**

### **«Конституційні, нормативно-правові та організаційні засади забезпечення політико-правового управління та адміністрування»**

*Тема 5. Конституційні засади публічного управління. Президент України. Парламент України.*

Завдання. Дайте відповіді на наступні питання.

Чи є відмінність вступу на посаду чергово обраного Президента і позачергового?

1. Коли починає свою діяльність новообраний президент (вступає на пост)
2. Коли починає свою діяльність новообраний президент (вступає на пост) на позачергових виборах
3. Які функції виконує інститут президента в Україні?
4. Чи може президент призначати радників і створювати допоміжні органи?
5. Які допоміжні органи діють, відповідно до Конституції України?
6. Коли президент бере відпустку він передає свої повноваження голові ВР чи прем'єр міністру?
7. Чи діє в Україні контрасигнація?
8. Які підстави для припинення повноважень Президента?
9. Що таке імпичмент і як він працює? Який є порядок?

Література:

- 1.Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Інституціональне забезпечення публічної влади: навчальний посібник/ авт. кол. : Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкова, Б. В. Бернадський та ін. ; за заг. ред. Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкової. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2022. – 304 с.

3. Самотуга А.В. Конституційно-правова відповідальність: конспект лекцій. Дніпро: Дніпропетровський держ.унів.внутр.справ. 2019. 244 с.

4. Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування: підручник за ред. Г. П. Ситника. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2020. 504 с.

*Тема 6. Судова система у правовому забезпеченні публічного управління та адміністрування.*

Завдання. Питання для самостійного опрацювання.

1. Що говорить Конституція про судову систему в Україні?
2. Як реально побудована сьогодні судова система України?
3. Які суди розглядають справи лише по першій інстанції?
4. А які основні повноваження судів першої інстанції?
5. А яку роль у судовій системі України відіграють обласні суди?
6. Які кримінальні справи підсудні обласним судам по першій інстанції?
7. Що таке Пленум Верховного Суду України і які у нього повноваження?
8. Що являє собою Верховний Суд України?
9. Які справи підсудні Верховному Суду України?
10. Як можна визначити склад Верховного Суду України?
11. Навіщо існує Конституційний Суд України і які його повноваження?
12. Хто може бути суб'єктом звернення до Конституційного Суду?

Література.

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст.545) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

3. Закон України «Про Конституційний Суд України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст.376) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

4. Закон України «Про прокуратуру» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 2-3, ст.12) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

*Тема 7. Організаційно-правові основи функціонування центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.*

Завдання. Опрацюйте статтю К. Аліканкіної «Чотири Кабінети Міністрів після Євромайдану: шлях реформ».

Дайте відповіді (письмово) на наступні запитання:

1. Скіль урядів функціонувало у незалежній Україні?
2. Який середній термін функціонування уряду в Україні?
3. Які уряди ми можемо назвати реформаторськими? Чому?
4. Назвіть пріоритети Програму діяльності уряду А.Яценюка.
5. Назвіть пріоритети Програму діяльності уряду В.Гройсмана.
6. Назвіть пріоритети Програму діяльності уряду О.Гончарука.
7. Назвіть пріоритети діяльності уряду Д.Шмигала.
8. Які інструменти здійснення реформ використовував уряд А.Яценюка?
9. Які інструменти здійснення реформ використовував уряд В.Гройсмана?
10. Які інструменти здійснення реформ використовував уряд О.Гончарука?
11. Які інструменти здійснення реформ використовував уряд Д.Шмигала?
12. Що таке Індекс реформ?

Література.

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Міжнародний пакт про громадські та політичні права (1976) URL : [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995\\_043](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_043)
3. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 13, ст. 222) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
4. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 38, ст.385) URL:

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3**

**«Впровадження та оцінювання політико-правового управління та адміністрування»**

*Тема 8. Діагностування проблем та постановка цілей в політико-правовому*

*управлінні та адмініструванні.*

Завдання. Опрацюйте наступні питання.

1. Процес прийняття управлінського рішення.
2. Стратегічна діагностика середовища у процесі прийняття рішень.
3. Основні етапи розробки та прийняття управлінських рішень.
4. Інформаційне забезпечення прийняття рішень.
5. Організація процесу розробки рішень.
6. Характеристика основних груп методів прийняття рішень.
7. Характеристика методів вивчення проблеми (діагностування).
8. Методи генерації ідей, оцінювання і вибору варіанта рішення.
9. Методи оцінювання ризиків.
10. Прийняття управлінського рішення в умовах визначеності.

Література.

1. Білинська М. М., Малюська В. А. Розбудова спроможності державної служби до управління змінами для підтримки реформ в Україні : навч. посіб. К. : НАДУ, 2017. 112 с
2. Коваль Г.В. Публічне управління: навч. посіб. К., 2017. 300 с.
3. Конспект лекцій з дисципліни "Політика в публічному управлінні" /Уклад-чі Горник В.Г., Кравченко С.О. К., 2018 41 с. URL: <https://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/pplek.pdf>
4. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 13, ст. 222) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
5. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 38, ст.385) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

*Тема 9. Способи досягнення цілей та політичний вибір у прийнятті й реалізації управлінських рішень: контекст європейської та євроантлантичної інтеграції.*

Завдання. Дайте відповіді на наступні питання.

1. Які існують правила для прийняття управлінського рішення в умовах визначеності?
2. Які існують ризики прийняття рішення?

3. Охарактеризуйте цільові та процесорні технології прийняття управлінських рішень.
4. Що таке програмно-цільова технологія прийняття рішень?
5. Охарактеризуйте принципи, правила та прийоми правотворчої техніки.
6. Охарактеризуйте стадії створення нормативно-правового акта.
7. Визначте порядок внесення змін та доповнень до чинного нормативноправового акта, оскарження нормативно-правових актів.
8. Як організовується виконання прийнятих рішень?
9. Яка існує система і форми передачі до підлеглих прийнятих управлінських рішень?
10. Як планують виконання управлінських рішень?
11. Як здійснюють контроль виконання управлінських рішень?

Література.

1. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 13, ст. 222) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
2. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 38, ст.385) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>
3. Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування: підручник за ред. Г. П. Ситника. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2020. 504 с.
4. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 175 с.

*Тема 10. Моніторинг політико-правового управління та адміністрування*

Завдання

З'ясувати сутність моніторингу в публічному управлінні (Які індикатори обрати? Як пов'язати індикатори з логікою програми, стратегією досягнення цілей? Як часто збирати дані?). Етапи моніторингу: 1. Вибір індикаторів. 2. Визначити джерела інформації. 3. Розробити інструменти/процедури збору даних. 4.

- Мобілізувати ресурси (людські, технічні, фінансові).
5. Організувати аналіз, збір.
6. Надати зворотний зв'язок, розповсюдити інформацію.

#### Література.

1. Інституціональне забезпечення публічної влади: навчальний посібник/ авт. кол. : Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкова, Б. В. Бернадський та ін. ; за заг. ред. Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкової. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2022. – 304 с.
2. Конспект лекцій з дисципліни "Політика в публічному управлінні" /Уклад-чі Горник В.Г., Кравченко С.О. К., 2018 41 с. URL: <https://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/pplek.pdf>
3. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків. Частина 5. Оцінювання функціональної й компетентнісної спроможності державних службовців: досвід та перспективи: монографія; за ред. Т. О. Осташко та О. М. Балакіревої ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. Київ, 2020.

#### *Тема 11. Політико-правова відповідальність в публічному управлінні та адмініструванні*

#### Завдання.

1. Охарактеризуйте апарат публічного управління як систему органів виконавчої влади.
2. Законність у публічному управлінні.
3. Дисципліна в публічному управлінні.
4. Відповідальність у публічному управлінні.
5. Які існують види відповідальності у публічному управлінні?

#### Література.

1. Самотуга А.В. Конституційно-правова відповідальність: конспект лекцій. Дніпро: Дніпропетровський держ.унів.внутр.справ. 2019. 244 с.
2. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 175 с.

3.Принципи доброго врядування: вропейський досвід та українські реалії. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/pryntsy-py-dobroho-vriaduvannia-ievropeiskyi-dosvid-ta-ukrainski-realii/>

4.Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 №889-VIII від 01.01.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

## **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ**

### **ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ 1**

#### **«Концептуальні засади політико-правового управління та адміністрування»**

Завдання: оберіть одну правильну відповідь

1. На Саміті ООН у вересні 2015 року світовими лідерами було прийнято:
  - А) програму «Цілі розвитку тисячоліття»
  - Б) програму «Цілі сталого розвитку»
  - В) програму 15 цілей
  - Г) програму боротьби з бідністю
  
2. Серед довгострокових загроз домінують ризики, пов'язані з
  - А) навколишнім середовищем
  - Б) терористичними актами
  - В) захворюваннями
  - Г) поширенням неправдивої інформації
  
3. Легальність за М.Вебером:
  - А) ґрунтується на переконанні у непорушності традицій і необхідності підкорення правителям, які здійснюють владу згідно з традиціями
  - Б) ґрунтується на переконанні мас у тому, що правління здійснюється на законних підставах і найкращим чином
  - В) ґрунтується на переконанні мас у тому, що правитель наділений владою вищими силами
  - Г) ґрунтується на переконанні у непорушності існуючого правопорядку
  
4. Державну владу від політичної відрізняє:
  - а) монопольне право на видання законів
  - б) монопольне право на представництво інтересів громадян
  - в) монопольне право на власність
  - г) монопольне право на формування політичних об'єднань



5. До цінностей державної влади належать:
- А) легітимність
  - Б) оперативність
  - В) комунікації
  - Г) ієрархічність
6. Державні, політичні програми, рішення це:
- А) policy
  - Б) politics
  - В) politike
  - Г) polites
7. Мистецтво управляти це:
- А) politeteia
  - Б) polites
  - В) politike
  - Г) politics
8. Політична дія, політичний процес це:
- А) politeteia
  - Б) polites
  - В) politike
  - Г) politics
9. До засобів політики належать:
- А) мораль
  - Б) ринок
  - В) мистецтво
  - Г) армія
10. Особлива форма організації суспільного життя, що характеризується політичним і публічним характером - це:
- а) держава
  - б) політика
  - в) лобізм
  - г) ринок

11. Модель, що описує функції інститутів у політичному процесі Г.Алмонда і Г.Пауела, визначає, що артикуляцію індивідуальних і групових інтересів здійснюють:
- А) громадські і політичні об'єднання
  - Б) політичні партії
  - В) профспілкові організації
  - Г) парламент
12. Модель, що описує функції інститутів у політичному процесі Г.Алмонда і Г.Пауела, визначає, що реалізацію прийнятих рішень здійснюють:
- А) громадські і політичні об'єднання
  - Б) політичні партії
  - В) інститути судового і конституційного нагляду
  - Г) інститути виконавчої влади
13. Сукупність відповідних державних органів, організованих у систему для виконання цілей (завдань) державного управління відповідно до їх правового статусу це:
- А) механізм державного управління
  - Б) інструмент державного управління
  - В) правила державного управління
  - Г) норми державного управління
14. Головна мета – суспільні справи характеризує:
- А) державну владу
  - Б) політичну владу
  - В) економічну владу
  - Г) військову владу
15. До політико-правових інститутів держави не належать:
- А) парламент
  - Б) уряд
  - В) суди
  - Г) ринок

## **ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ 2**

**«Конституційні, нормативно-правові та організаційні засади забезпечення політико-правового управління та адміністрування»**

Завдання. Оберіть одну правильну відповідь.

1. У парламентській республіці президент:  
Запобігає зловживанню владою партіями  
Провадить програму партії у законодавство  
Виконує програму своєї партії
2. Уряд, відповідальний перед парламентом, характеризує  
Парламентську республіку  
Президентську республіку  
Монархію
3. Специфіка інституту президентства на пострадянському просторі  
полягає у наступному:  
Незалежний від політичної партії  
Має найбільший вплив на уряд  
Має вплив на парламент
4. Через який інститут політичні партії співпрацюють з громадянським  
суспільством:  
Опозицію  
ЗМІ  
Громадські організації
5. Сьогодні демократію розуміють як  
участь громадян у прийнятті державних рішень  
захист свобод і прав громадян  
можливість громадян брати участь у виборах
6. На яких засадах здійснюється державна влада в Україні  
З дотриманням принципів демократії та соціальної справедливості  
На засадах соціального плюралізму та багатокладності економіки  
На засадах поділу державної влади на законодавчу, виконавчу і судову
7. Хто від імені українського народу здійснює право власності на  
землю, її надра  
Органи державної влади та місцевого самоврядування  
Органи державної влади  
Територіальні громади
8. Як зобов'язані діяти органи державної влади та органи місцевого  
самоврядування, їх посадові особи

На принципах верховенства права  
У спосіб, що не заборонені Конституцією та Законами України  
На підставах та у межах повноважень, у спосіб передбачений Конституцією та Законами України

9. Чи мають зворотну дію у часі закони та інші нормативно-правові акти?

Не мають зворотної дії, крім випадку, коли вони пом'якшують відповідальність особи

Не мають зворотної дії, крім випадку, коли вони пом'якшують, або скасовують відповідальність особи

Мають зворотну дію в умовах надзвичайного та воєнного стану

10. Який державний орган може встановити обмеження з реалізації громадянами права проводити збори, мітинги, ходу і демонстрації

Орган місцевого самоврядування

Президент України

Суд

11. На звернення якого органу Конституційний суд України надає висновок про додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справ про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту

Генеральна прокуратура України

Офіс Президента України

Верховна Рада України

12. Яким актом встановлюється порядок роботи Верховної ради України

Конституцією України

Регламентом Верховної Ради України

Обидві відповіді правильні

13. Хто є гарантом додержання прав і свобод людини і громадянина в Україні

Президент України

Уповноважений Верховної ради України з прав людини

Кабінет міністрів України

14. Які повноваження має Президент України з мотивів невідповідності актів Кабінету Міністрів України Конституції України

Зупинити їх дію з одночасним зверненням до Конституційного суду

Зупинити їх дію з одночасним зверненням до Верховного суду

Зупинити їх дію з одночасним зверненням до Прем'єр-міністра

15. Хто є Головою Ради національної безпеки і оборони  
Голова Верховної ради  
Міністр оборони  
Президент України

16. Які акти видає Президент України на основі та на виконання Конституції та законів України  
Укази і постанови  
Укази і розпорядження  
Закони

### **ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ 3**

#### **«Впровадження та оцінювання політико-правового управління та адміністрування»**

Завдання: оберіть одну правильну відповідь

1. Аналітичний документ для визначення проблеми починається з:

- А) назви
- Б) резюме
- В) вступу

2. Мета аналітичного документу з аналізу політики:

- А) пошук розв'язання проблеми
- Б) опис проблеми
- В) визначення проблеми

3. Управлінське рішення це

- А) основний інструмент впливу на керований об'єкт
- Б) суб'єктивна оцінка проблеми
- В) результат колегіального управління

4. До вимог до управлінських рішень належать:

- А) своєчасність
- Б) коректність
- В) політична обґрунтованість

5. Спосіб фіксації управлінського рішення може бути

- А) письмовий і усний
- Б) письмовий

В) усний

6. Етап підготовки управлінського рішення передбачає

- А) генерування варіантів можливих управлінських рішень
- Б) складання плану реалізації управлінських рішень
- В) контроль за виконанням управлінського рішення

7. Обмежений у часі набір заходів та завдань – це:

- А) проєкт
- Б) програма
- В) план

8. Збір та аналіз достовірних фактів для підтримки розробки політики – це:

- А) оцінювання
- Б) оцінка впливу
- В) моніторинг

9. Розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації враховує:

- А) засади смарт-спеціалізації
- Б) засади емпіричних досліджень
- В) контент-аналіз ситуації

10. Що не належить до видів дисциплінарних стягнень, що можуть застосовуватись за порушення дисципліни державним службовцем

- А) зауваження
- Б) попередження про неповну службову відповідність
- В) сувора догана

### **КОНТРОЛЬНЕ ЗАВДАННЯ**

Виходячи з положень Конституції України визначте основні напрями реформування сучасних політичних інститутів. Оберіть **один** із напрямів реформування. Надайте свої аргументи.

Джерела:

Національна рада з відновлення України від наслідків війни.

URL: <https://recovery.gov.ua/>

<https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi>

**Об'єкти реформ:**

**Напрями реформ:**

1. Інститут президента
2. Інститут представництва
3. Інститут виконавчої влади
4. Суди
5. ....

**Висновок:**  
(до 1стр.)

## ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІ

### Форми оцінювання студентів:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.3), що складає 25 % від загальної оцінки за семестр та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1 – 2.3; комунікація 3.1 – 3.4; автономія 4.1 – 4.3), що складає 75 % загальної оцінки за семестр.

– семестрове оцінювання (MAX – 60 балів / MIN – 36 балів):

1. Усне опитування, дискусія (РН1; 2.1-2.3; 3) – 5 балів / 4 бали;
2. Модульна контрольна робота (3 МКР, по 5 балів макс. кожна) (РН 1; 2.1-2.4; 4) – 15 балів / 10 балів;
3. Індивідуальне аналітичне завдання (РН 3; 4) – 20 балів / 12 балів
4. Самостійна робота (РН 1; 2; 3; 4) – 20 бали / 14 балів;

Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається.

– заключне оцінювання (MAX – 40 балів / MIN – 24 балів): формою заключного оцінювання є іспит. Формою проведення іспиту є письмова робота із завданнями різного рівня складності.

У письмовій роботі оцінюються результати навчання 1.1 – 1.3; 2.1 – 2.3; 3.1 – 3.4; 4.1 – 4.3.

Максимальна кількість балів, яка може бути отримана студентом під час іспиту, становить 40 балів.

– підсумкове оцінювання: підсумкова оцінка визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання під час семестру (оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються) та оцінки, отриманої під час іспиту.

Максимальна кількість балів, яка може бути отримана студентом, становить 100 балів.

### **Організація оцінювання:**

*Семестрове оцінювання:* оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт, включаючи опитування, самостійну роботу, виконання і презентацію індивідуального аналітичного завдання.

1. Модуль 1: опитування, виконання самостійних завдань, модульна контрольна робота (*Min.* – 9 балів, *Max.*-15 балів).

2. Модуль 2: опитування, виконання самостійних завдань, модульна контрольна робота (*Min.* – 9 балів, *Max.*-15 балів).

3. Модуль 3 : опитування, виконання самостійних завдань, модульна контрольна робота (*Min.* – 9 балів, *Max.*-15 балів).

4. Виконання та презентація індивідуального аналітичного завдання (*Min.* – 9 балів, *Max.*-15 балів).

ЗМ1	ЗМ2	ЗМ	Індивідуальна аналітична робота	Іспит	Підсумкова оцінка	
<i>Мінімум</i>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>24</b>	<b>60</b>
<i>Максимум</i>	<b>15</b>	<b>15</b>	<b>15</b>	<b>15</b>	<b>40</b>	<b>100</b>

Студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше 36 балів. Для допуску до іспиту обов'язковим є виконання індивідуальної роботи, самостійних завдань та написання контрольних робіт.

*\* У випадку виникнення додаткових питань та складних ситуацій під час навчального процесу, їх вирішення здійснюється з посиланням на засади Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.*

### **Шкала відповідності оцінок**

<b>Відмінно / Excellent</b>	<b>90-100</b>
-----------------------------	---------------



<b>Добре</b> / Good	75-89
<b>Задовільно</b> / Satisfactory	60-74
<b>Незадовільно</b> з можливістю повторного складання / Fail	0-59

### **РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:**

#### **а) основні:**

4. Білинська М. М , Малюська В. А. Розбудова спроможності державної служби до управління змінами для підтримки реформ в Україні : навч. посіб. К. : НАДУ, 2017. 112 с.
5. Імперативи формування громадянського суспільства в умовах модернізації державного управління в Україні: головні виміри та виклики: кол. монографія / Л.В. Гонюкова, Є.І. Таран, В.Л. Голуб, та ін. – Київ: Національна академія державного управління при Президенті України, 2017. – 315 с.
6. Інституціональне забезпечення публічної влади: навчальний посібник/ авт. кол. : Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкова, Б. В. Бернадський та ін. ; за заг. ред. Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкової. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2022. – 304 с.
7. Міжсекторальні взаємодії як основа публічного управління : навч. Посіб за заг ред. С. О. Телешуна. Київ. : НАДУ, 2018. 240 с.
8. Самотуга А.В. Конституційно-правова відповідальність: конспект лекцій. Дніпро: Дніпропетровський держ.унів.внутр.справ. 2019. 244 с.
9. Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування: підручник за ред. Г. П. Ситника. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2020. 504 с.

#### **б) додаткова література**

3. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції. Форум права. 2017. № 2. С. 11 – 19. URL: [http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2007-2/07\\_btodei.pdf](http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2007-2/07_btodei.pdf)

4. Гаврильців М. Т., Лук'янова Г. Ю. Правовий статус публічних службовців та перспективи його модернізації в Україні. Право і суспільство. 2019. № 3. С. 3–9. doi: <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-3-1-1>.
  5. Геган М. Україна досі залишається централізованою державою. Конституційна реформа: погляд громадянського суспільства: витяги з виступів доповідачів на Громадському форумі (Одеса, 16–18 лютого 2017 р.) URL: <http://parlament.org.ua/upload/docs/Vytyagy.doc.pdf>
  6. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М., Фоміцька Н.В. Публічне адміністрування в Україні: навчальний посібник; за заг. ред. д-ра ф.наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М.Мельтюхової. Х. : Видво ХарПІ НАДУ «Аспірант», 2017. 306 с.
  7. Коваль Г.В. Публічне управління: навч. посіб. К., 2017. 300 с.
  8. Конспект лекцій з дисципліни "Політика в публічному управлінні" /Уклад-чі Горник В.Г., Кравченко С.О. К., 2018 41 с. URL: <https://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/pplek.pdf>
  9. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків. Частина 5. Оцінювання функціональної й компетентнісної спроможності державних службовців: досвід та перспективи: монографія; за ред. Т. О. Осташко та О. М. Балакіревої ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозів. Київ, 2020.
  10. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 175 с.
  11. Принципи доброго врядування: вропейський досвід та українські реалії. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/pryntsypy-dobroho-vriaduvannia-ievropeiskyi-dosvid-ta-ukrainski-realii/>
  12. Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції : монографія / за заг. ред. С. О. Телешуна. Київ: НАДУ, 2017. 248 с.
- 
5. Загальна декларація прав людини (1948) URL : [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995\\_015](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015)
  6. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 1.07.2010 р. № 2404/2010. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
  7. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 №889-VIII від 01.01.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
  8. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

9. Міжнародний пакт про громадські та політичні права (1976) URL : [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995\\_043](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_043)
10. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 13, ст. 222) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
11. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 38, ст.385) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>
12. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст.545) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
13. Закон України «Про Конституційний Суд України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст.376) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
14. Закон України «Про прокуратуру» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 2-3, ст.12) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
15. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст.170) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Закон України «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
17. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки Указ Президента України; Стратегія від 27.09.2021 № 487/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>

#### г) електронні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: [www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua).
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: [www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
4. Офіційний сайт Євростату. URL: [ec.europa.eu/eurostat](http://ec.europa.eu/eurostat).

5. Офіційний сайт Міністерства освіти та науки України. URL: <http://mon.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>.
7. Офіційний сайт Наукової бібліотеки ім. Максимовича. URL: <http://www.lib-gw.univ.kiev.ua>.
8. Офіційний сайт наукової бібліотеки ЛНУ ім. І. Франка. URL: <http://library.franko.lviv.ua/bibl/>
9. Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби України. URL: <http://nads.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
11. Офіційний сайт Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

